

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

titudinem formalem, evidens est: quia finem bonum non terminat motum & desiderium spei, nisi ut possidendum. Sed non possidetur à creatura intellectuali, nisi mediante visione beatificà, de connotato saltem, in objecto formali quod spei Theologicæ importatur, veluti actus seu applicatio, quâ Deus nobis coniungitur, & infinita illius bonitas nobis applicatur.

Dico tertio: Bona creata quæ conducunt ad beatitudinem, sunt objecta secundaria & materialia spei.

20. Probatur primò conclusio à simili in fide, & claritate: Per fidem enim credimus multas veritates creatas, ut ordinantur ad Deum, sicut humanitatem Christi, sacramenta, &c. & per charitatem diligimus proximum, ut est aliquid Dei: Ergo similiter per spem Theologicam, possumus attingere bona creata, ut conducunt ad assecutionem Dei. Unde D. Thomas hic art. 2. ad 2. *Spes principaliter quidem respicit beatitudinem æternam; alia verò bona quæ petuntur à Deo, respicit secundariò in ordine ad beatitudinem æternam: sicut & fides principaliter quidem respicit Deum, & secundariò respicit ea quæ ad Deum ordinantur.*

21. Probatur secundò ratione à priori: De ratione actus intentionis est, ut non simpliciter velit finem, sed etiam virtualiter media, quia vult finem ut obtinendum per media: Atqui spes per motum intentionis respicit ultimum finem ut possidendum: Ergo etiam respicit media secundariò & virtualiter: hæc autem sunt bona creata: Ergo in illa ut in objecta secundaria & materialia fertur.

§. II.

Solvuntur objectiones.

22. **O**bjicies primò contra primam conclusionem: Illud omne pertinet ad objectum formale quod spei Theologicæ, quod cadit sub ejus ratione formali sub qua: At non solum beatitudo æterna, sed etiam bona creata, tam naturalia, quam supernaturalia, cadunt sub ratione formali sub qua spei Theologicæ: Ergo pertinent ad objectum formale quod illius. Major videtur manifesta: Minor probatur. Ratio formalis sub qua spei Theologicæ est omnipotentia Dei ut auxilians, ut patet in articulo sequenti: Atqui sub omnipotentia Dei ut auxiliante, non solum æterna beatitudo, sed etiam bona temporalia, tam naturalia, quam supernaturalis ordinis, cadunt: Ergo &c.

23. **R**espondeo distinguendo Majorem: Illud omne pertinet ad objectum formale quod spei, quod cadit sub ejus ratione formali sub qua, primariò & ratione sui, concedo Majorem: secundariò, & ratione alterius, ac in ordine ad illud, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem: bona creata, tam naturalia, quam supernaturalia, cadunt sub ratione formali sub qua spei Theologicæ, primariò, & ratione sui, nego: secundariò & ratione alterius, seu in ordine ad aliud, nempe beatitudinem, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Solutio est D. Thomæ, tum loco in ultima conclusione citato, ubi ait: *Spes principaliter quidem respicit beatitudinem æternam, alia verò respicit secundariò in ordine ad beatitudinem æternam, &c.* tum infra quest. 8. art. 6. ubi docet ex Augustino, quod non licet desiderare, petere, aut quærere, subindeq;

A nec sperare, bona temporalia, aut spiritualia, in ordine ad beatitudinem, & ut admittit illam. Unde quando dicitur quod omnipotentia Dei, ut auxilians, est ratio formalis sub qua spei Theologicæ, hoc debet intelligi, de omnipotentia Dei ut auxiliante in ordine ad æternam beatitudinem: sicut quando dicitur, quod ratio formalis sub qua fides Theologicæ est veritas Dei, ut obscurè revelans veritates supernaturales, hoc intelligitur de veritatibus creatis in ordine ad Deum, & veritatem incretam primariò creditam.

Dices: Possumus à Deo sperare auxilia supernaturalia ad bene operandum, non præinstructa beatitudine, & quamvis illius non recordamur: imò homo cui facta esset revelatio sine damnationis, posset sperare à Deo aliquod auxilium supernaturale, ad aliquam operationem supernaturalem eliciendam, & tamen illud non speraret in ordine ad beatitudinem, cum in casu eam sperare non posset, ut infra dicemus. Ergo possumus à Deo sperare bona supernaturalia, sine ordine ad beatitudinem.

Respondeo auxilium supernaturale nunquam sperari sine ordine ad beatitudinem: cum enim ex natura sua ordinetur ad ipsam, semper speratur in ordine ad illam, vel expresse & formaliter, vel implicite saltem, & virtualiter. In casu autem metaphysico hominis, cui facta esset revelatio suæ damnationis, dicendum est, quod ille tunc posset quidem sperare à Deo auxilia ad bene operandum, sed non per spem Theologicam, ex defectu objecti primarij, scilicet beatitudinis: sicut in casu quo Deus obscurè revelaret beato veritatem creatam, quam non videt in verbo, illi ob Dei revelantis auctoritatem assentiretur, talis tamen assensus non esset Theologicus, nec à fide Theologicæ; quia ab illa nullus procedit assensus, nisi in ordine ad objectum primariò creditum, scilicet Deum, quod objectum à beato non creditur, sed videtur.

Contra primam partem secundæ conclusionis, in qua diximus objectum formale quod spei non esse beatitudinem formalem, sed objectivam, plura possunt objici argumenta ex Durando. Sic enim argumentatur primò: Deus non potest licite amari amore concupiscentiæ: Ergo neq; sperari. Consequentia patet: quia spes vel est ipse amor concupiscentiæ, vel illum supponit circa idem objectum. Antecedens autem probatur: Id quod amore concupiscentiæ amatur, amatur propter aliud, & ordinatur ad illud cui concupiscitur; ac proinde Deum sic amare, est ipsum ad nos ordinare, & illo uti; in quo, ut docet Augustinus, per veritas voluntatis consistit.

Secundò, Objectum spei debet esse futurum. Sed Deus non est, neq; potest esse nobis futurus, cum sit essentialiter æternus, & semper nobis præsens sit, & in nobis existat, juxta illud, *Domine mihi intimior es intimo meo*: Ergo non potest esse objectum spei nostræ.

Tertio, Idem est objectum spei in via, & delectationis in patria; hæc enim succedit spei, & ejus motum seu desiderium terminat: Sed objectum delectationis in patria non est Deus ipse, sed visio & fructus illius: Ergo nec spei.

Quartò: Illa quæ à nobis supposito distinguuntur, non sunt nobis immediate bona, sed mediante aliqua actione, vel effectu illius, v. g. Sol est nobis bonus, ratione lucis; & ignis, ratione caloris.

caloria: Ergo nequeunt à nobis amari immediatè A
ratione sui, sed solum mediata, & ratione alicuius effectus ab illis producti; ea enim ratione debeat amari, quā nobis convenientia sunt, unde si solum mediata sunt convenientia, non possunt amari immediatè, nec consequenter sperari: Sed Deus à nobis supposito distinguitur: Ergo non potest à nobis immediatè sperari, sed mediata solum, mediante scilicet visione beatifica, per quam à nobis possit detur.

Denique obiectum spei est primum in patria à Deo conferendum: At hoc non est Deus, sed visio: Ergo visio, & non Deus, est obiectum spei. Minor probatur: Primum nobis in patria conferendum, est effectus nostrorum meritorum: B
Sed solum visio, & non Deus, potest esse meritum nostrorum effectus: Ergo visio solum, & non Deus, est primum nobis conferendum.

Ad primam, nego Antecedens: ad cuius probationem, distinguo Antecedens: quod amatur amore concupiscentiæ, amatur propter aliud, ly propter dicente finem cuius gratia, nego Antecedens: ly propter dicente finem cui, seu subiectum per alterum perficiendum, concedo Antecedens: Deum autem sic amare, non est uti Deo, neque illi ad nos ordinare: sed nos ad Deum, ut per ipsum perficiendos.

Explicatur, & magis illustratur hæc solutio. Duplitter possumus ferri in aliquid amore concupiscentiæ: Primum propter nos ipsos, ut quando cibum & potum ad vitam nostram conservationem appetimus: hoc modo fatemur Deum non nisi, C
perverse amari posse, quia cum ipse sit finis ultimus omnium, non potest in illud tanquam in finem ordinari. Secundò possumus aliquid amare, non quidem propter nos, sed nobis, ita ut nos ipsi non habeamus rationem finis, sed tantum subiecti, cui illud quod amamus, conveniat & applicetur: ut cum proximo exoptamus beatitudinem; certum enim est, ipsam in eum non referri tanquam in finem, cum ipse proximus potius ad eam ordinetur & referatur: & similiter cum Pater in Divinis dedit nobis Filium suum, certum est ipsum Patrem noluisse nos ipsos esse finem sui amoris & donationis, sed potius seipsum. Pari modo, quando per spem ferimur in Deum tanquam in bonum nostrum, seu amor concupiscentiæ, non referimus Deum in nos ipsos tanquam in finem (esset enim hæc ordinatio perversa) sed tantum eum nobis exoptamus: quod non potest esse perversum, cum licitum sit & honestum, Deum sibi & animæ suæ diligere. Deinde quando per spem Deum nobis ipsis diligimus, non diligimus eum propter commodum aliquod distinctum à Deo, quod nobis ab ipso proveniat (sic enim perverse diligeretur, nempe propter donum aliquod creatum) sed diligitur propter increatam bonitatem suam, quatenus nobis applicatur: hæc enim bonitas increata est summum bonum nostrum; ideòque amor ille concupiscentiæ non potest esse vitiosus, cum in aliquid aliud à Deo non feratur, sed solum in ejus increatam bonitatem nobis conjunctam & applicatam.

Ad secundam distinguenda est Major: obiectum spei debet esse futurum, in se, nego Majorem: in se, vel in sui assecutione, concedo Majorem: & concessa, vel distincta Minori, nego Consequentiam. Vel secundò distinguo Majorem: Obiectum spei est bonum futurum, ita ut futurum sit ratio formalis obiecti, aut ad illam

pertineat, nego Majorem: ita ut sit modus, vel conditio obiecti, concedo Majorem, & Minorem, & nego consequentiam. Sicut enim esse non visum, non attingitur à fide prius & per se, quia non est ratio formalis, sed tantum conditio, vel modus intrinsecus in obiecto fidei, quod est veritas prima revelans; ita ratio futuri, vel non habiti, attingitur à spe per se primò, sed tantum secundariò, quia non est ratio formalis specificativa illius, sed tantum conditio ad illam necessariò requisita, aut modus intrinsecus obiecti illius.

Ad tertiam nego Minorem: delectatio enim seu fructus patriæ, est primariò de Deo, & secundariò tantum de visione beatifica, ut in Tractatu Difi. de beatitudine ostendimus, & plura argumenta in contrarium, quæ ibidem videri possunt, dissolvimus.

Ad quartam nego Antecedens: illa enim quæ à nobis possideri possunt, et si supposito distinguantur, sunt nobis immediatè bona: quæ possessio seu unio immeditationem boni non impedit, sicut neque unio inter subiectum & formam impedit quominus forma sit immediatè conveniens materiæ: unde licet Deus non jungatur, nec possideatur ab animæ beata, nisi mediante visione beatâ, non sequitur quod non sit bonus illi immediatè, subindeque obiectum primarium & immediatum spei in via, & delectationis in patria.

Ad ultimum, variis omisiss solutionibus, dicendum est, quod primum duo habet, nempe quod conferatur intuitu meritorum, & quod sit meritum effectus: primum habet Deus ratione suæ bonitatis, ob quam est summum bonum nostrum, quod nobis confertur intuitu meritorum: secundum non verò convenit illi ratione sui, & in se, sed sui in possessione, quæ à meritis causatur; non enim requiritur, bonum quod confertur in primum, causari à meritis, sed sufficit, si illius possessio causetur: merita enim militis v. g. cui confertur equus in primum, non causant equum, etiam moraliter, sed solum possessionem equi. obiectum ergo spei est primum, quantum ad rationem boni in primum importatam, non quantum ad rationem effectus, quæ secundariò tantum, vel de connotato, in obiecto spei importatur.

§. III.

Alia argumenta solvuntur.

Contra secundam partem ejusdem conclusionis 37.
Enis, in qua diximus beatitudinem formalem, seu visionem beatam, non ingredi, etiam partialiter & inadæquate obiectum formale quod spei Theologicæ, obijci potest primò: Deus est obiectum spei, ut summum bonum nos beatus: Sed prout nos beatus includit beatitudinem formalem, & possessionem sui, tanquam rationem formalem beandi: Ergo beatitudo formalis ingreditur obiectum spei formaliter, & non per modum conditionis.

Secundò: Deus est obiectum spei, prout nobis conveniens, & se nobis communicans, & conferens felicitatis commodum: Sed prout sic, includit collationem felicitatis, quæ in visione consistit: Ergo visio in obiecto formali spei, inadæquate saltem & partialiter includitur.

Tertiò, Deus ut possideendus includit formali.